

Warszawa, dnia 2 maja 2013 r.

Poz. 524

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA TRANSPORTU, BUDOWNICTWA I GOSPODARKI MORSKIEJ¹⁾

z dnia 26 kwietnia 2013 r.

**w sprawie przepisów technicznych i eksploatacyjnych dotyczących statków powietrznych kategorii specjalnej,
nieobjętych nadzorem Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego**

Na podstawie art. 53c ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa przepisy techniczne i eksploatacyjne dla statków powietrznych kategorii specjalnej nieobjętych nadzorem Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA), w tym:

- 1) rodzaje statków powietrznych kategorii specjalnej;
- 2) sposób postępowania przy wydawaniu, odnawianiu ważności oraz zawieszaniu i cofaniu pozwoleń na wykonywanie lotów statków powietrznych kategorii specjalnej;
- 3) sposób i warunki prowadzenia budowy, odbudowy lub modyfikacji statków powietrznych kategorii specjalnej;
- 4) sposób prowadzenia inspekcji statków powietrznych kategorii specjalnej;
- 5) zakres obsługi statków powietrznych kategorii specjalnej;
- 6) sposób postępowania przy certyfikowaniu podmiotów projektujących, produkujących i obsługujących statki powietrzne kategorii specjalnej;
- 7) sposób prowadzenia ewidencji podmiotów projektujących, produkujących i obsługujących statki powietrzne kategorii specjalnej.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze;
- 2) Prezesie Urzędu – rozumie się przez to Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego;
- 3) Urzędzie – rozumie się przez to Urząd Lotnictwa Cywilnego;
- 4) pozwoleniu na wykonywanie lotów – rozumie się przez to pozwolenie na wykonywanie lotów dla statków powietrznych kategorii specjalnej;

---

¹⁾ Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Dz. U. Nr 248, poz. 1494 oraz z 2012 r. poz. 1396).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 951 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 134.

- 5) budowie statku powietrznego – rozumie się przez to budowę, odbudowę, przebudowę statku powietrznego kategorii specjalnej oraz przekwalifikowanie do kategorii specjalnej statku powietrznego bez ważnego certyfikatu typu;
- 6) statku powietrznym – rozumie się przez to statek powietrzny kategorii specjalnej oraz jego podzespół;
- 7) podzespołach – rozumie się przez to silnik, śmigło lub wirnik z łopatomy, części, w tym części płatowca, oraz akcesoria;
- 8) posiadaczu certyfikatu – rozumie się przez to podmiot, któremu wydano certyfikat typu statku powietrznego lub certyfikat na działalność w zakresie projektowania, produkcji lub obsługi;
- 9) certyfikacie typu – rozumie się przez to dokument wydawany przez Prezesa Urzędu, nadzór lotniczy innego państwa lub uprawniony organ innego państwa, zawierający arkusz danych technicznych z opisem typu, ograniczeniami w zakresie zdatności do lotu oraz, w przypadku gdy ma to zastosowanie, arkusz danych w zakresie hałasu i emisji spalin lub inne zatwierdzenie wydane przez uprawniony organ;
- 10) uzupełniającym certyfikacie typu – rozumie się przez to dokument wydawany przez Prezesa Urzędu, nadzór lotniczy innego państwa lub uprawniony organ innego państwa zawierający opis zmiany poważnej do certyfikatu typu;
- 11) projekcie typu – rozumie się przez to zbiór dokumentów zawierający: opis projektu, instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu oraz rysunki konstrukcyjne, spełniające podstawę wymagań technicznych;
- 12) podstawie wymagań technicznych – rozumie się przez to uzgodnione z Prezesem Urzędu i przyjęte przez wnioskującego do stosowania wymagania techniczne w zakresie zdatności do lotu, których spełnienie będzie wykazane przez wnioskującego w procesie budowy i uznania zdatności do lotu statku powietrznego albo zatwierdzenia typu statku powietrznego celem seryjnego wytwarzania;
- 13) świadectwie oględzin – rozumie się przez to dokument, na podstawie którego dopuszcza się statek powietrzny do wykonania lotów próbnych kontrolnych lub do odnowienia ważności pozwolenia na loty;
- 14) modyfikacji – rozumie się przez to każdą wprowadzaną przez wnioskującego zmianę w projekcie, zgodnie z którą jest przebudowywany statek powietrzny;
- 15) specyfikacjach certyfikacyjnych – rozumie się przez to zbiór szczegółowych przepisów określających wymagania techniczne w zakresie zdatności do lotu statku powietrznego, wydanych przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego;
- 16) zmianie poważnej – rozumie się przez to każdą zmianę, która ma istotny wpływ na właściwości statku powietrznego, takie jak: masa, położenie środka ciężkości, stateczność statyczna i dynamiczna, osiągi oraz charakterystyki w locie, wytrzymałość, zmęczenie i niezawodność konstrukcji;
- 17) warunkach specjalnych – rozumie się przez to uzgodnione z Prezesem Urzędu dodatkowe wymagania techniczne, jakie musi spełnić statek powietrzny w przypadku, gdy jest przeznaczony do użytkowania w niestandardowych warunkach otoczenia, w szczególności przy podwyższonej wilgotności, oblodzeniu, zapyleniu powietrza, lub gdy jego konstrukcja posiada nietypowe cechy;
- 18) rozporządzeniu 216/2008 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego oraz uchylające dyrektywę Rady 91/670/EWG, rozporządzenie (WE) nr 1592/2002 i dyrektywę 2004/36/WE (Dz. Urz. UE L 79 z 19.03.2008, str. 1);
- 19) Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym – rozumie się przez to Konwencję o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, sporządzoną w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (Dz. U. z 1959 r. Nr 35, poz. 212 i 214, z późn. zm.³⁾);
- 20) amatorskim statku powietrznym – rozumie się przez to statek powietrzny, o którym mowa w lit. c załącznika II do rozporządzenia 216/2008;
- 21) deklaracji zgodności – rozumie się przez to oświadczenie o zgodności danego egzemplarza statku powietrznego z projektem typu lub odpowiednie świadectwo zgodności;
- 22) pilocie doświadczalnym – rozumie się przez to osobę posiadającą uprawnienia lotnicze pilota doświadczalnego, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 104 ust. 1 ustawy;

³⁾ Zmiany wymienionej umowy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1963 r. Nr 24, poz. 137 i 138, z 1969 r. Nr 27, poz. 210 i 211, z 1976 r. Nr 21, poz. 130 i 131, Nr 32, poz. 188 i 189 i Nr 39, poz. 227 i 228, z 1984 r. Nr 39, poz. 199 i 200, z 2000 r. Nr 39, poz. 446 i 447, z 2002 r. Nr 58, poz. 527 i 528, z 2003 r. Nr 78, poz. 700 i 701 oraz z 2012 r. poz. 368, 369, 370 i 371.

- 23) Part M – rozumie się przez to załącznik I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2042/2003 z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie nieprzerwanej zdatności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zezwoleń udzielanych instytucjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania (Dz. Urz. WE L 315 z 28.11.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 7, str. 541);
- 24) Part 66 – rozumie się przez to załącznik III do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2042/2003 z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie nieprzerwanej zdatności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zezwoleń udzielanych instytucjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania.

Rozdział 2

Rodzaje statków powietrznych kategorii specjalnej

§ 3. Wyróżnia się następujące rodzaje statków powietrznych kategorii specjalnej:

- 1) S1 – budowane według nowego, niewypróbowanego uprzednio projektu;
- 2) S2 – budowane według projektu statku powietrznego, który został uprzednio dopuszczony do użytkowania;
- 3) S3 – budowane z zestawów, według których zbudowano już statek powietrzny i wykonano próby w locie;
- 4) S4 – historyczne, budowane zgodnie z oryginalną dokumentacją techniczną, które były uprzednio dopuszczone do użytkowania jako statki powietrzne cywilne albo wojskowe;
- 5) S5 – repliki historycznych statków powietrznych, budowane według odtworzonej lub opracowanej na nowo dokumentacji konstrukcyjnej i eksploatacyjnej;
- 6) S6 – posiadające nietypowe cechy lub rozwiązania konstrukcyjne lub aerodynamiczne.

Rozdział 3

Sposób postępowania przy wydawaniu, odnawianiu ważności oraz zawieszaniu i cofaniu pozwoleń na wykonywanie lotów statków powietrznych kategorii specjalnej

§ 4. 1. Prezes Urzędu wydaje pozwolenie na wykonywanie lotów na wniosek osoby, o której mowa w art. 53a ust. 3 ustawy, zwanej dalej „wnioskującym”.

2. Pozwolenie na wykonywanie lotów wydaje się po zakończeniu z wynikiem pozytywnym procesu:

- 1) nadzoru budowy statku powietrznego,
- 2) uznania zdatności do lotu importowanego statku powietrznego na podstawie dokumentów wydanych przez nadzór lotniczy lub upoważniony do tego organ innego państwa,
- 3) przekwalifikowania statku powietrznego do kategorii specjalnej,
- 4) uznania zdatności do lotu statku powietrznego zbudowanego w oparciu o uznany typ

– oraz po przeprowadzeniu oceny zdatności do lotu statku powietrznego, o której mowa w § 7.

3. Prezes Urzędu wydaje pozwolenie na wykonywanie lotów w dwóch egzemplarzach.

4. Pozwolenie na wykonywanie lotów wydaje się na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, licząc od dnia wydania świadectwa oględzin. Okres ważności pozwolenia wpisuje się na jego odwrotnej stronie w pozycji „świadectwo oględzin”.

5. Wzór wniosku o objęcie nadzorem budowy, o uznanie zdatności do lotu lub o przekwalifikowanie statku powietrznego do kategorii specjalnej określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

6. Wzór wniosku o wydanie pozwolenia na wykonywanie lotów w kategorii specjalnej określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

7. Wzór pozwolenia na wykonywanie lotów określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Odnowienia ważności pozwolenia na wykonywanie lotów w przypadku upływu okresu jego ważności lub ustania przyczyn jego zawieszenia, o których mowa w § 13 ust. 1, Prezes Urzędu dokonuje w drodze oceny zdatności do lotu statku powietrznego, o której mowa w § 7.

2. Wzór wniosku o odnowienie ważności pozwolenia na wykonywanie lotów w kategorii specjalnej i przeprowadzenie oceny zdatności do lotu statku powietrznego określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 6. 1. Prezes Urzędu przeprowadza ocenę zdatności do lotu statku powietrznego w miejscu i terminie uzgodnionych z wnioskującym.

2. Statek powietrzny może zostać przedstawiony do oceny zdatności do lotu przez:

- 1) właściciela lub użytkownika statku powietrznego,
- 2) podmiot, o którym mowa w § 42 ust. 1 pkt 3 lub 4,
- 3) licencjonowanego mechanika poświadczenia obsługi statku powietrznego

– po złożeniu przez nich oświadczenia o przygotowaniu statku powietrznego do przeprowadzenia oceny zdatności do lotu.

§ 7. 1. Ocena zdatności do lotu statku powietrznego obejmuje:

- 1) ocenę dokumentacji dotyczącej statku powietrznego;
- 2) ocenę stanu technicznego statku powietrznego;
- 3) sprawdzenie obowiązkowych napisów i tabliczek statku powietrznego;
- 4) próby funkcjonalne przed wydaniem lub odnowieniem pozwolenia na wykonywanie lotów;
- 5) próby naziemne i próby w locie, przed wydaniem lub odnowieniem pozwolenia na wykonywanie lotów;
- 6) loty próbne kontrolne wykonywane dla sprawdzenia statku powietrznego w trakcie jego eksploatacji.

2. Po przeprowadzeniu oceny zdatności do lotu statku powietrznego, o której mowa w ust. 1 pkt 1–4, Prezes Urzędu wydaje świadectwo oględzin.

3. Wzór świadectwa oględzin określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

§ 8. 1. Loty próbne kontrolne, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 6, zapewnia właściciel lub użytkownik. Loty wykonuje się zgodnie z programem lotów próbnych kontrolnych.

2. Program określa właściciel lub użytkownik statku powietrznego i przesyła Prezesowi Urzędu na siedem dni przed terminem wykonywania lotu próbnego kontrolnego.

3. Loty próbne kontrolne wykonuje pilot doświadczalny albo inna osoba uprawniona do wykonywania czynności pilota w lotach próbnych kontrolnych, o której mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 104 ust. 1 ustawy.

§ 9. W przypadku wydawania pozwolenia na wykonywanie lotów dla statku powietrznego znajdującego się poza granicami kraju, właściciel lub użytkownik statku powietrznego jest obowiązany dodatkowo do uzyskania zezwolenia na wykonanie lotu próbnego kontrolnego zgodnie z wymaganiami danego państwa.

§ 10. Prezes Urzędu odmawia wydania lub odnowienia pozwolenia na wykonywanie lotów w przypadku stwierdzenia braku zdatności do lotu statku powietrznego na którymkolwiek z etapów, o którym mowa w § 7.

§ 11. Pozwolenie na wykonywanie lotów powinno znajdować się na pokładzie statku powietrznego w czasie wykonywania lotów.

§ 12. 1. W przypadku zmiany danych zawartych w pozwoleniu na wykonywanie lotów właściciel lub użytkownik statku powietrznego składa wniosek o wydanie pozwolenia na wykonywanie lotów w kategorii specjalnej, o którym mowa w § 4 ust. 6.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu wydaje pozwolenie na wykonywanie lotów, w którym uwzględnia się ostatni zapis dotyczący okresu ważności i numer świadectwa oględzin z poprzedniego pozwolenia.

3. W przypadku przeniesienia prawa własności statku powietrznego nowy właściciel składa do Prezesa Urzędu wniosek, o którym mowa w ust. 1, oraz wniosek o zmianę danych rejestrowych, w terminie określonym w art. 39 ust. 1 ustawy.

§ 13. 1. Pozwolenie na wykonywanie lotów zawiesza się, jeżeli statek powietrzny przestał spełniać wymagania ustanowione przepisami prawa w zakresie ciągłej zdatności do lotu, w tym w związku z:

- 1) wydaniem dyrektywy zdatności;
- 2) upływem okresu międzynaprawczego statku powietrznego;
- 3) niewykonaniem przeglądu głównego struktury lub poważnej naprawy statku powietrznego;
- 4) przeprowadzaniem modyfikacji statku powietrznego;
- 5) koniecznością przeprowadzenia prób lub badań w locie;
- 6) wypadkiem lub poważnym incydentem lotniczym.

2. W przypadkach zawieszenia pozwolenia na wykonywanie lotów, o których mowa w ust. 1, w rubryce „Pozwolenie ważne do” – stempluje się czerwonym tuszem „Zawieszono – Suspended”.

3. Wzór pieczęci, o której mowa w ust. 1, określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

4. Odnowienie ważności pozwolenia na wykonywanie lotów w przypadku jego zawieszenia następuje po ustaniu przyczyn zawieszenia, na wniosek właściciela lub użytkownika statku powietrznego.

§ 14. W przypadkach, o których mowa w art. 53a ust. 7 ustawy, Prezes Urzędu wydaje świadectwo oględzin, wpisując przyczynę cofnięcia pozwolenia na wykonywanie lotów, i występuje do właściciela lub użytkownika o zwrot pozwolenia.

§ 15. Pozwolenie na wykonywanie lotów dla bezzałogowych statków powietrznych o maksymalnej masie startowej większej niż 25 kg może być wydane po dokonaniu oceny zdatności do lotu statku powietrznego przeprowadzonej na podstawie wymagań technicznych obowiązujących w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub wymagań technicznych i programu prób uzgodnionych z Prezesem Urzędu.

Rozdział 4

Sposób i warunki prowadzenia budowy, odbudowy lub modyfikacji statków powietrznych kategorii specjalnej

§ 16. 1. Prezes Urzędu obejmuje nadzorem budowę i uznanie zdatności do lotu statku powietrznego budowanego w jednym lub w kilku egzemplarzach oraz zatwierdza typ statku powietrznego budowanego z zamiarem jego seryjnego wytwarzania na wniosek wnioskującego.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, wnioskujący dołącza następujące dokumenty:

- 1) dokumentację techniczną, na podstawie której statek powietrzny ma być budowany i sprawdzany podczas prób i kontroli, uzależnioną od rodzaju statku powietrznego, o której mowa w załączniku nr 8 do rozporządzenia;
- 2) podpisany przez wnioskującego spis dokumentów wykazujących spełnienie podstawy wymagań technicznych – w przypadku uznania zdatności do lotu statku powietrznego posiadającego certyfikat typu;
- 3) spis dokumentów, o których mowa w ust. 4 – w przypadku uznania zdatności do lotu statku powietrznego posiadającego certyfikat typu;
- 4) oświadczenie wnioskującego, że statek powietrzny jest budowany zgodnie ze wskazaną przez niego dokumentacją techniczną lub że występują podane w odrębnym wykazie odstępstwa – w przypadku budowy lub modyfikacji statku powietrznego;
- 5) deklarację zgodności – w przypadku uznania zdatności do lotu egzemplarza statku powietrznego posiadającego certyfikat typu;
- 6) świadectwo kontroli budowy wydane przez wnioskującego, budującego statek powietrzny w pojedynczym egzemplarzu na zgodność z dokumentacją konstrukcyjną i warunkami wykonania – jeżeli dotyczy;
- 7) oświadczenie pilota, o którym mowa w § 8 ust. 3, wykonującego próby w locie, zawarte w sprawozdaniu z prób lub dołączone do niego, zawierające imię i nazwisko wykonawcy prób, numer licencji, datę i podpis – w przypadku statków powietrznych, dla których jest wymagane wykonanie prób w locie oraz prób naziemnych, w następującym brzmieniu:
  - a) w przypadku prób w locie:

„Oświadczam, że sprawozdanie z prób w locie zawiera kompletne dane zgodne ze stanem faktycznym oraz że w czasie prób nie wystąpiły żadne zjawiska wskazujące na niebezpieczne cechy statku powietrznego lub jego podzespołu i że wszelkie nietypowe własności świadczące o niespełnieniu standardowych wymagań podstawy wymagań technicznych zostały w pełni sprawdzone i opisane w sprawozdaniu z prób w locie”.

b) w przypadku prób naziemnych:

„Oświadczam, że sprawozdanie z prób zawiera kompletne dane zgodne ze stanem faktycznym oraz że statek powietrzny lub podzespół spełnia wymagania techniczne w zakresie określonym programem prób”.

3. Wzór deklaracji zgodności statku powietrznego określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

4. Zakres dokumentacji wymaganej podczas oceny i uznawania zdatności do lotu statków powietrznych kategorii specjalnej w zależności od rodzaju i pochodzenia określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

§ 17. 1. Podstawa wymagań technicznych może być określona przez wnioskującego przez wskazanie:

- 1) wymagań technicznych określonych w wytycznych i instrukcjach wprowadzonych na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 16 ustawy lub
- 2) specyfikacji certyfikacyjnych wprowadzonych do stosowania na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy, lub
- 3) wymagań technicznych określonych w przepisach innego państwa zapewniających ekwiwalentny poziom bezpieczeństwa, nie niższy niż wymagania techniczne, o których mowa w pkt 1 i 2, lub
- 4) wymagań technicznych, zgodnie z którymi statek powietrzny został dopuszczony do użytkowania – w przypadku statków powietrznych historycznych lub replik.

2. Prezes Urzędu może wezwać składającego wniosek do zmiany lub uzupełnienia podstawy wymagań technicznych, kierując się koniecznością zapewnienia bezpiecznej eksploatacji statku powietrznego oraz mając na uwadze rodzaj i przeznaczenie statku powietrznego.

§ 18. 1. Wniosek, o którym mowa w § 16 ust. 1, podlega ocenie w zakresie:

- 1) ogólnej charakterystyki statku powietrznego;
- 2) zastosowanych rozwiązań pod kątem zapewnienia bezpiecznego użytkowania statku powietrznego;
- 3) poprawności kwalifikacji do właściwego rodzaju w kategorii specjalnej.

2. W trakcie dokonywania oceny, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może żądać od wnioskującego:

- 1) dodatkowych informacji w razie powstania wątpliwości co do bezpieczeństwa projektu statku powietrznego, w szczególności w odniesieniu do statku powietrznego o niekonwencjonalnym układzie, konfiguracji aerodynamicznej lub niekonwencjonalnych rozwiązaniach konstrukcyjnych;
- 2) zmiany podstawy wymagań technicznych.

3. Budowę statku powietrznego prowadzi się po uzgodnieniu z Prezesem Urzędu zmian w podstawie wymagań technicznych.

4. Prezes Urzędu powiadamia wnioskującego o odmowie prowadzenia nadzoru budowy statku powietrznego, w przypadku negatywnego wyniku oceny, o której mowa w ust. 1, oraz niespełnienia przez wnioskującego warunków, o których mowa w ust. 2 i 3. W powiadomieniu zamieszcza się uzasadnienie.

5. Jeżeli wynik oceny, o której mowa w ust. 1, jest pozytywny, Prezes Urzędu powiadamia wnioskującego o:

- 1) przyjęciu do nadzorowania budowy statku powietrznego;
- 2) terminie kontroli, o której mowa w § 19 ust. 1;
- 3) ogólnych warunkach prowadzenia nadzoru;
- 4) o wysokości opłaty lotniczej.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, wnioskujący składa plan i zakres przewidywanych prac wraz z ich harmonogramem.

§ 19. 1. Prezes Urzędu dokonuje, w uzgodnionym z wnioskującym terminie, kontroli miejsca prowadzenia budowy, a jeżeli statek powietrzny lub jego podzespoły są gotowe, dokonuje ich wstępnych oględzin.

2. Podczas kontroli, o której mowa w ust. 1, oceniane są warunki, w jakich ma być przeprowadzona budowa, w tym:

- 1) posiadana dokumentacja statku powietrznego – czy jest odpowiednia do zamierzeń;
- 2) warunki lokalowe, w tym rodzaj, wielkość i czystość pomieszczeń, oświetlenie, wilgotność powietrza – z uwzględnieniem specyfiki przewidzianych prac;
- 3) wyposażenie warsztatowe;
- 4) posiadane narzędzia wykonawcze i pomiarowe;
- 5) warunki składowania materiałów, części, podzespołów i gotowych statków powietrznych;
- 6) sposób dokonywania oceny jakości;
- 7) zakres prac przewidzianych przez wnioskującego do wykonania w warunkach amatorskich lub zakres prac wykonywanych w warunkach profesjonalnych – jeżeli to ma zastosowanie;
- 8) ogólny poziom wiedzy, przygotowania i kwalifikacji osób wykonujących prace.

3. Prezes Urzędu może odstąpić od kontroli, o której mowa w ust. 1, w przypadku przekwalifikowania albo uznania zdatności do lotu statku powietrznego posiadającego certyfikat typu.

4. Po dokonaniu wstępnych oględzin statku powietrznego Prezes Urzędu wydaje opinię. W opinii określa się stwierdzone niezgodności wymagające usunięcia oraz uzupełnienia, które należy wprowadzić.

5. W przypadku opinii negatywnej Prezes Urzędu odstępuje od dalszych czynności.

6. O wyniku kontroli, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu powiadamia niezwłocznie wnioskującego.

§ 20. Prezes Urzędu powiadamia pisemnie wnioskującego o przyjęciu wniosku do realizacji oraz o nazwisku osoby wyznaczonej do kontaktów.

§ 21. 1. Podczas budowy statku powietrznego Prezes Urzędu może dokonywać przeglądu statku powietrznego, którego budowę nadzoruje, w celu sprawdzenia prawidłowości procesu budowy, uwzględniając przyjęty rodzaj i specyfikę statku powietrznego lub jego podzespołów, w tym między innymi rodzaj struktury płatowca, zastosowane materiały i technologie oraz charakter prowadzonych prac.

2. Wnioskujący uzgadnia z Prezesem Urzędu zasadnicze etapy budowy, na których jest dokonywany przegląd statku powietrznego.

§ 22. 1. Prezes Urzędu ustala z wnioskującym terminy i zakres przeglądu statku powietrznego.

2. Przegląd, o którym mowa w ust. 1, odbywa się w obecności wnioskującego lub upoważnionej przez niego osoby na spotkaniach:

- 1) wstępnym;
- 2) bieżącym;
- 3) przed lotami;
- 4) końcowym.

3. Z przeglądu, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokoły lub notatki, w których zamieszcza się w szczególności następujące informacje:

- 1) miejsce i datę przeglądu;
- 2) imiona i nazwiska uczestników przeglądu;
- 3) przedmiot i cel przeglądu;
- 4) opis problemu lub rozpatrywanego zagadnienia, w tym niezgodności, niespełnienia wymagań technicznych, nietypowych rozwiązań w projekcie, zastosowania równoważnego poziomu bezpieczeństwa;

- 5) stanowisko uczestników przeglądu;
- 6) wnioski końcowe;
- 7) podpisy uczestników przeglądu.

4. Protokoły i notatki ze spotkań sporządza się w dwóch egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

§ 23. 1. Wnioskujący jest obowiązany prowadzić dziennik budowy, w którym na bieżąco są zapisywane kolejne etapy wykonywanych prac, wyniki niezbędnych pomiarów części i podzespołów, stwierdzone odstępstwa, wniesione poprawki i ewentualne zmiany w stosunku do projektu. Prezes Urzędu potwierdza w dzienniku budowy wykonane prace. Prezes Urzędu może odstąpić od obowiązku prowadzenia dziennika budowy w przypadku budowy statku powietrznego w organizacjach, o których mowa w rozdziale 7.

2. W trakcie budowy statku powietrznego są sprawdzane:

- 1) prawidłowość prowadzenia dziennika budowy statku powietrznego – jeżeli dotyczy;
- 2) zgodność prowadzonych prac z dokumentacją techniczną;
- 3) zgodność stosowanych materiałów z wymaganiami dokumentacji technicznej;
- 4) przestrzeganie odpowiednich warunków prowadzenia prac;
- 5) jakość wykonania statku powietrznego.

3. W razie stwierdzenia niezgodności w procesie budowy Prezes Urzędu powiadamia o nich wnioskującego, dokonując odpowiednio wpisu w dzienniku budowy, i odstępuje od prowadzenia dalszego nadzoru do czasu usunięcia tych niezgodności.

4. Wnioskujący jest obowiązany powiadomić Prezesa Urzędu o każdej zmianie w warunkach budowy statku powietrznego, w tym o zmianach lokalizacji miejsca prowadzenia budowy.

5. Informację o zmianie lokalizacji miejsca prowadzenia budowy statku powietrznego wnioskujący wpisuje do dziennika budowy.

6. Wnioskujący jest obowiązany uzyskać akceptację Prezesa Urzędu na wprowadzone zmiany w projekcie, w tym zmiany technologiczne, mogące mieć wpływ na właściwości użytkowe i bezpieczeństwo eksploatacji statku powietrznego.

§ 24. 1. Budowa statku powietrznego pod nadzorem Prezesa Urzędu z zachowaniem tej samej podstawy wymagań technicznych może być prowadzona nie dłużej niż przez okres pięciu lat od dnia złożenia wniosku.

2. Prezes Urzędu może przedłużyć o rok czas trwania nadzoru nad budową, jeżeli nie zaszły istotne zmiany wymagań zdatności do lotu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, podstawa wymagań technicznych podlega ponownemu uzgodnieniu z Prezesem Urzędu.

§ 25. 1. Prezes Urzędu na wniosek zawiesza nadzór nad budową statku powietrznego na okres nie dłuższy niż jeden rok.

2. Nadzór nad budową może zostać wznowiony na wniosek, po uzgodnieniu podstawy wymagań technicznych z Prezesem Urzędu.

3. Proces nadzoru nad budową i uznaniem zdatności do lotu statku powietrznego zostaje przez Prezesa Urzędu zakończony w przypadku złożenia wniosku o zakończenie nadzoru nad budową.

§ 26. 1. Warunkiem dopuszczenia statku powietrznego do prób jest zatwierdzenie przez Prezesa Urzędu programu prób naziemnych i prób w locie oraz:

- 1) przed etapem prób naziemnych uzgodnienie z Prezesem Urzędu programów prób:
  - a) wytrzymałości i sztywności struktury,
  - b) pomiarów sztywności układów sterowania,
  - c) prób funkcjonalnych statku powietrznego;

- 2) przed etapem prób w locie statku powietrznego zatwierdzenie przez Prezesa Urzędu:
  - a) tymczasowej instrukcji użytkowania w locie oraz
  - b) tymczasowej instrukcji obsługi technicznej, oraz
  - c) instrukcji obsługi (lub użytkowania) silnika, śmigła – w przypadku gdy silnik i śmigło posiadają już certyfikat typu, lub
  - d) tymczasowej instrukcji obsługi (lub użytkowania) silnika, śmigła – w przypadku gdy silnik i śmigło nie posiadają certyfikatu typu.

2. Wzór wniosku o zatwierdzenie dokumentacji technicznej statku powietrznego określa załącznik nr 9 do rozporządzenia.

3. Wnioskujący powiadamia Prezesa Urzędu o terminach prób, w których powinien on uczestniczyć, zgodnie z ustalonym planem certyfikacji i harmonogramem, o którym mowa w § 18 ust. 6.

4. Próby w locie wykonuje pilot doświadczalny albo inna osoba uprawniona do wykonywania czynności pilota w lotach próbnych, o której mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 104 ust. 1 ustawy.

5. Do etapu prób w locie można przystąpić, w przypadku gdy:

- 1) zostały wykonane ocena stanu technicznego i szczegółowy przegląd techniczny całego statku powietrznego przez podmioty, o których mowa w § 42;
- 2) wprowadzone zostały odpowiednie zapisy w książkach płatowca, silnika i śmigła lub innych systemach ewidencji prowadzonych przez wnioskującego;
- 3) zrealizowane zostały próby naziemne zgodnie z uzgodnionym lub zatwierdzonym programem prób, które uzyskały pozytywną ocenę, a ich wyniki przedstawione zostały w sprawozdaniu;
- 4) przeprowadzona została ocena zdatości do lotu statku powietrznego, wypełniona została lista kontrolna oraz wydane zostało świadectwo oględzin.

6. Etap prób w locie obejmuje:

- 1) wykonanie z wynikiem pozytywnym lotu na podstawie świadectwa oględzin, sporządzenie protokołu z prób w locie i wydanie zezwolenia na wykonanie lotu zgodnie z art. 50 ustawy;
- 2) wykonanie lotów próbnych zgodnie z programem prób w locie.

7. Próby w locie przeprowadza wnioskujący, po uzgodnieniu i uzyskaniu od właściciela lub zarządzającego lotniskiem lub lądowiskiem zgody na ich prowadzenie, po zapewnieniu ochrony przeciwpożarowej oraz po zapewnieniu łączności ze służbami medycznymi i strażą pożarną.

8. Po każdej przeprowadzonej próbie lub serii prób w locie wykonujący próby w locie lub osoba kierująca próbami są obowiązani sporządzić zapisy dokumentujące próby, a po zakończeniu całego etapu prób – sprawozdanie. Sprawozdanie z prób zatwierdza wnioskujący i przedkłada Prezesowi Urzędu.

§ 27. 1. W procesie budowy statku powietrznego dokonuje się uznania zdatości do lotu egzemplarza statku powietrznego polegającego na:

- 1) stwierdzeniu jego zgodności z podstawą wymagań technicznych – w przypadku procesu budowy lub modyfikacji statku powietrznego;
- 2) sprawdzeniu jego zgodności na podstawie dokumentów zdatości wydanych przez nadzór lotniczy państwa, w którym został zbudowany i dopuszczony do użytkowania – w przypadku uznania zdatości do lotu statku powietrznego zbudowanego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Podczas procesu uznania zdatości do lotu statku powietrznego Prezes Urzędu sprawdza dołączoną przez wnioskującego dokumentację, w skład której wchodzi:

- 1) w przypadku egzemplarza statku powietrznego wyprodukowanego seryjnie następujące dokumenty:
  - a) opracowana przez wnioskującego lista spełnienia podstawy wymagań technicznych – dla pierwszego egzemplarza – wzorca typu lub

- b) deklaracja zgodności lub świadectwo kontroli budowy – dla kolejnych egzemplarzy,
  - c) dziennik budowy statku powietrznego – jeżeli był wymagany,
  - d) uzgodnione albo zatwierdzone przez Prezesa Urzędu programy prób, o których mowa w § 26 ust. 1 – jeżeli były wymagane,
  - e) sprawozdania z prób, o których mowa w § 26 ust. 1 – jeżeli były wymagane,
  - f) zatwierdzona przez Prezesa Urzędu:
    - instrukcja użytkowania w locie,
    - instrukcja obsługi technicznej,
    - instrukcja obsługi (lub użytkowania) silnika i śmigła, jeżeli ma zastosowanie,
  - g) protokół niwelacji statku powietrznego,
  - h) protokół ważenia i wyznaczania położenia środka ciężkości pustego statku powietrznego,
  - i) projekt arkusza danych technicznych – dla pierwszego egzemplarza – wzorca typu,
  - j) lista minimalnego wyposażenia – jeżeli jest wymagana,
  - k) wykazy realizacji biuletynów producenta i dyrektyw zdatności wymaganych dla tego statku powietrznego wraz z poświadczeniem ich wykonania;
- 2) w przypadku egzemplarza statku powietrznego zbudowanego jako pojedynczy egzemplarz następujące dokumenty:
- a) opracowana przez wnioskującego lista spełnienia podstawy wymagań technicznych – dla rodzaju S1 i S6,
  - b) dokumentacja montażowa – w przypadku budowy statku powietrznego z zestawu,
  - c) deklaracja zgodności lub protokół kontroli budowy,
  - d) dziennik budowy statku powietrznego lub jego podzespołów – jeżeli był wymagany,
  - e) sprawozdania z prób, o których mowa w § 26 ust. 1 – jeżeli były wymagane,
  - f) zatwierdzona przez Prezesa Urzędu:
    - instrukcja użytkowania w locie,
    - instrukcja obsługi technicznej,
    - instrukcja obsługi (lub użytkowania) silnika i śmigła, jeżeli ma zastosowanie,
  - g) protokół niwelacji statku powietrznego,
  - h) protokół ważenia i wyznaczania położenia środka ciężkości pustego statku powietrznego,
  - i) wykazy realizacji biuletynów obowiązkowych i dyrektyw zdatności wymaganych dla tego statku powietrznego wraz z poświadczeniem ich wykonania.

§ 28. Prezes Urzędu powiadamia wnioskującego o stwierdzonym niespełnieniu wymagań wynikających z oceny dokumentacji, o której mowa w § 27 ust. 1, i zobowiązuje wnioskującego do:

- 1) doprowadzenia statku powietrznego do zgodności z podstawą wymagań technicznych lub
- 2) wystąpienia o odstępstwo od podstawy wymagań technicznych i wprowadzenie stosownych ograniczeń użytkowania, lub
- 3) wykazania spełnienia podstawy wymagań technicznych przez zapewnienie równoważnego poziomu bezpieczeństwa.

§ 29. 1. Zdatność do lotu statku powietrznego zbudowanego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej Prezes Urzędu stwierdza na wniosek złożony wraz z dokumentacją, w skład której wchodzi:

- 1) dokumentacja techniczna, na podstawie której statek powietrzny został zbudowany i sprawdzony podczas prób i kontroli, uzależniona od rodzaju statku powietrznego, o której mowa w załączniku nr 8 do rozporządzenia;
- 2) dokumenty zdatności do lotu wydane przez nadzór lotniczy lub uprawnioną do tego organizację kraju budowy statku powietrznego;

- 3) zatwierdzone albo uzgodnione przez Prezesa Urzędu programy dla dodatkowych prób statku powietrznego, o których mowa w § 26 ust. 1 – jeżeli były wymagane;
- 4) zatwierdzona przez Prezesa Urzędu:
  - instrukcja użytkowania w locie,
  - instrukcja obsługi technicznej,
  - instrukcja obsługi (lub użytkowania) silnika i śmigła, jeżeli ma zastosowanie;
- 5) protokoły oraz sprawozdania z prób, o których mowa w § 26 ust. 1 – jeżeli były wymagane;
- 6) opinie i oświadczenia wykonawców prób – jeżeli były przeprowadzane;
- 7) dokumenty związane z wykonaniem prób na ziemi i w locie według zatwierdzonych przez Prezesa Urzędu procedur.

2. W przypadku uznawania zdatności do lotu obcego statku powietrznego lub jego podzespołu zaprojektowanego i zbudowanego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mogą być zastosowane:

- 1) wymagania techniczne, zgodnie z którymi statek powietrzny został dopuszczony do użytkowania w państwie projektu lub budowy, lub
- 2) wymagania techniczne zaproponowane przez wnioskującego
  - zapewniające równoważny poziom bezpieczeństwa, nie niższy niż określony w przepisach międzynarodowych dotyczących zdatności do lotu.

3. Próby w locie, jeżeli są wymagane, mogą zostać przeprowadzone przez wnioskującego po stwierdzeniu przez Prezesa Urzędu odpowiedniego stanu technicznego statku powietrznego i wydaniu świadectwa oględzin.

§ 30. 1. Loty VFR w nocy, loty IFR, loty w warunkach IMC i loty w przestrzeni kontrolowanej mogą być wykonywane przez statki powietrzne posiadające certyfikowane zespoły napędowe oraz wyposażenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych lotów, określone w specyfikacjach certyfikacyjnych, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2.

2. Do lotów VFR w nocy może być zastosowany zespół napędowy nieposiadający certyfikatu typu na warunkach uzgodnionych z Prezesem Urzędu.

3. Do dopuszczenia do użytkowania statków powietrznych w zakresie wykraczającym poza ograniczenie do VFR w dzień stosuje się odpowiednio przepisy § 16–28.

§ 31. W przypadku zastosowania w konstrukcji lub projekcie statku powietrznego niestandardowych rozwiązań, występowania nietypowych warunków użytkowania lub przeznaczenia statku powietrznego do wykonywania lotów w warunkach nieprzewidzianych w standardowych wymaganiach zdatności do lotu, wnioskujący jest obowiązany uzgodnić z Prezesem Urzędu warunki specjalne oraz wykazać ich spełnienie. Przepisy § 16–28 stosuje się odpowiednio.

§ 32. 1. Do kategorii specjalnej może być przekwalifikowany statek powietrzny, który utracił ważność certyfikatu typu lub dla którego nie istnieje posiadacz certyfikatu typu, jeżeli statek powietrzny spełnia co najmniej jedno z kryteriów załącznika II rozporządzenia 216/2008/WE, oraz gdy certyfikat typu statku powietrznego nie został wydany lub uznany przez EASA.

2. Do przekwalifikowania statku powietrznego do kategorii specjalnej stosuje się odpowiednio § 29.

3. Przekwalifikowane do kategorii specjalnej statki powietrzne sił zbrojnych mogą być wyposażone w makiety uzbrojenia lub uzbrojenie pozbawione w sposób trwały możliwości użycia amunicji.

§ 33. Statki powietrzne zbudowane amatorsko nie mogą być wykorzystywane do celów zarobkowych.

§ 34. 1. Przy wykonywaniu statkiem powietrznym kategorii specjalnej lotów:

- 1) każda osoba znajdująca się na pokładzie tego statku powietrznego powinna być poinformowana, że jego konstrukcja nie spełnia wymagań Załącznika 8 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym oraz o obowiązujących ten statek powietrzny ograniczeniach użytkowania;
- 2) międzynarodowych lub lotów nad terytorium obcego państwa należy uzgodnić warunki wykonania lotów z właściwymi organami obcego państwa i uzyskać zgodę nadzoru lotniczego tego państwa, o ile jest wymagana.

2. Wewnątrz kabiny statku powietrznego kategorii specjalnej, na tablicy przyrządów lub w innym dobrze widocznym dla pilota miejscu oraz na zewnątrz przy wejściu do kabiny umieszcza się napisy określające zakwalifikowanie statku powietrznego do kategorii specjalnej.

3. Wzory obowiązkowych napisów i tabliczek statku powietrznego, o których mowa w ust. 2, określa załącznik nr 10 do rozporządzenia.

Rozdział 5

Sposób prowadzenia inspekcji statków powietrznych kategorii specjalnej

§ 35. 1. Inspekcję statków powietrznych przeprowadza Prezes Urzędu w miejscu wskazanym przez właściciela lub użytkownika.

2. Inspekcję statku powietrznego przeprowadza się w celu:

- 1) wydania po raz pierwszy pozwolenia na wykonywanie lotów po zakończeniu procesu nadzoru jego budowy;
- 2) odnowienia ważności pozwolenia na wykonywanie lotów po upływie okresu jego ważności;
- 3) wykonania sprawdzenia aktualnego stanu technicznego statku powietrznego.

3. Inspekcja statku powietrznego obejmuje jego ocenę zdatności do lotu.

§ 36. 1. Zakres inspekcji może dotyczyć wszystkich lub niektórych elementów oceny zdatności do lotu, o których mowa w § 7.

2. Dokumentem potwierdzającym wynik inspekcji jest świadectwo oględzin.

Rozdział 6

Zakres obsługi statków powietrznych kategorii specjalnej

§ 37. Właściciel lub użytkownik statku powietrznego jest obowiązany do zarządzania ciągłą zdatnością do lotu statku powietrznego i utrzymywania jego ciągłej zdatności do lotu przez:

- 1) prowadzenie zapisów czasu lotu, liczby lotów, czasu pracy zespołu napędowego lub liczby cykli pracy, w tym cykli liczby startów i lądowań lub uruchomień silnika;
- 2) wykonywanie rocznych przeglądów obsługi technicznej – co 100 godzin lotu lub co 12 miesięcy kalendarzowych, w zależności od tego, co wystąpi wcześniej, o ile instrukcja obsługi technicznej nie stanowi inaczej;
- 3) zapewnienie obsługi statku powietrznego przez podmiot posiadający uprawnienia odpowiednie dla danego typu statku powietrznego;
- 4) wykonywanie wymaganych przeglądów zgodnie z zakresami i terminarzami określonymi w instrukcjach obsługi technicznej albo w programie obsługi technicznej;
- 5) sprawdzanie aktualnego statusu: biuletynów producenta, dyrektyw zdatności, części o ograniczonej żywotności oraz zaleceń powypadkowych nadzoru lotniczego, zaleceń posiadacza certyfikatu typu lub producenta statku powietrznego oraz wprowadzanie wynikających z nich zaleceń bezpieczeństwa;
- 6) zgłoszenie statku powietrznego do inspekcji w celu odnowienia ważności pozwolenia na wykonywanie lotów.

§ 38. 1. Statki powietrzne wykorzystywane do celów zarobkowych powinny być obsługiwane przez podmioty posiadające certyfikat dotyczący obsługi statków powietrznych, certyfikat dotyczący produkcji lub certyfikat w zakresie obsługi, wydany na podstawie art. 160 ust. 3 pkt 6 ustawy.

2. Właściciel lub użytkownik statku powietrznego, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do opracowania i uzgodnienia z Prezesem Urzędu programu obsługi technicznej.

§ 39. 1. Obsługa techniczna statków powietrznych niewykorzystywanych do celów zarobkowych może być wykonywana także przez osobę posiadającą licencję mechanika poświadczenia obsługi technicznej statku powietrznego, w zakresie posiadanych uprawnień.

2. Statki powietrzne:

- 1) nieskomplikowane technicznie z napędem silnikowym o maksymalnej masie startowej nie większej niż 2730 kg,
- 2) balony,
- 3) szybowce i motoszybowce

– niewykorzystywane do celów zarobkowych mogą być obsługiwane przez pilota będącego właścicielem lub użytkownikiem, na jego całkowitą odpowiedzialność, wyłącznie w zakresie czynności obsługowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy i niezastrzeżonych w instrukcji obsługi technicznej, zgodnie z wymaganiami ustalonymi na podstawie art. 104 ust. 1 ustawy, lub przez mechanika lotniczego obsługi technicznej albo mechanika poświadczającego obsługę statków powietrznych, działającego poza certyfikowanym podmiotem.

3. W przypadku konstrukcji amatorskich lub budowanych z zestawów i użytkowanych przez budowniczego, obsługę techniczną statku powietrznego, jego podzespołów i innych elementów składowych przez niego wykonanych lub adaptowanych może wykonywać także budowniczy tego statku.

4. Właściciel, użytkownik i budowniczy statku powietrznego, o których mowa w ust. 1–3, może wykonywać obsługę techniczną po przeszkoleniu przez producenta, wytwórcę lub upoważniony przez niego podmiot. W przypadku gdy podmiot taki nie istnieje, za wystarczające uznaje się samodzielne przeszkolenie się odpowiednio właściciela, użytkownika lub budowniczego statku powietrznego.

5. Obsługę techniczną statków powietrznych wykonuje się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy.

§ 40. Obsługa techniczna wojskowych statków powietrznych, które zostały przekwalifikowane do kategorii specjalnej, powinna być wykonywana przez podmioty uzgodnione z Prezesem Urzędu, odpowiednio wyposażone w narzędzia i przyrządy i posiadające personel o kwalifikacjach i doświadczeniu odpowiednich dla danego typu statku.

§ 41. 1. Każda obsługa techniczna powinna zostać poświadczona.

2. Poświadczenie powinno zawierać zakres wykonanych prac, identyfikację osoby lub podmiotu wykonującego obsługę, datę i podpis osoby upoważnionej.

Rozdział 7

Sposób postępowania przy certyfikowaniu podmiotów projektujących, produkujących i obsługujących statki powietrzne kategorii specjalnej

§ 42. 1. Projektowanie, produkcja, obsługa statków powietrznych mogą być prowadzone przez podmioty, którym Prezes Urzędu wydał:

- 1) certyfikat dotyczący projektowania,
- 2) certyfikat dotyczący produkcji,
- 3) certyfikat dotyczący obsługi statków powietrznych lub
- 4) certyfikat dotyczący projektowania, produkcji lub obsługi technicznej statków powietrznych, o którym mowa w art. 160 ust. 3 pkt 6 ustawy

– zwane dalej odpowiednio „zatwierdzonymi producentami” lub „zatwierdzonymi podmiotami”.

2. Certyfikat, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–3, wydaje się na każdy z zakresów certyfikowanej działalności oddzielnie.

3. Pojedyncze egzemplarze statków powietrznych mogą być produkowane, projektowane lub obsługiwane pod nadzorem Prezesa Urzędu przez podmioty inne niż określone w ust. 1.

4. W celu otrzymania certyfikatu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–3, zainteresowany podmiot składa do Prezesa Urzędu wnioszek zawierający następujące dane:

- 1) oznaczenie podmiotu – nazwę lub imię i nazwisko;
- 2) siedzibę lub adres;

- 3) zakres działalności;
- 4) adresy miejsc wykonywania podstawowej działalności;
- 5) formę prowadzenia działalności gospodarczej;
- 6) odpowiednio numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON lub numer identyfikacyjny PESEL, a dla cudzoziemca lub podmiotu zarejestrowanego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – odpowiednio numer dokumentu potwierdzającego tożsamość albo numer z właściwego rejestru;
- 7) sposób oznaczania produktów dopuszczonych do obrotu – w przypadku producenta;
- 8) adres miejsca, w którym jest przechowywana dokumentacja;
- 9) imię i nazwisko oraz kwalifikacje osoby odpowiedzialnej za zapewnienie jakości;
- 10) imiona i nazwiska oraz kwalifikacje lub doświadczenie osób wykonujących prace przewidziane jako procesy specjalne, takie jak:
  - a) wytwarzanie i klejenie elementów z kompozytów,
  - b) spawanie, zgrzewanie,
  - c) obróbka cieplna metali,
  - d) wykonywanie powłok galwanicznych i lakierniczych– w przypadku producenta lub podmiotu obsługującego.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się:

- 1) informacje dotyczące sposobu zapewnienia niezbędnych osób odpowiedzialnych w szczególności podczas prób, odbioru sprzętu i weryfikacji spełnienia wymagań technicznych, odpowiednio do rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) w przypadku podmiotów prowadzących w składzie ponadpięcioposobową działalność podlegającą certyfikacji:
  - a) schemat struktury organizacyjnej związanej z certyfikowaną działalnością,
  - b) określenie zawodowego przygotowania osób odpowiedzialnych,
  - c) schemat systemu zapewnienia jakości;
- 3) informacje o procesach specjalnych, w tym w szczególności o wytwarzaniu elementów z kompozytów, spawaniu, zgrzewaniu, powłokach galwanicznych i lakierniczych, procedurach prowadzenia tych procesów i instrukcjach technologicznych – w przypadku producenta lub podmiotu obsługującego;
- 4) w przypadku kooperacji z innymi podmiotami w zakresie certyfikowanej działalności:
  - a) określenie podstawowych kooperantów wykonujących podzespoły, ich podstawowych danych, charakterystyki oraz zakresu kooperacji,
  - b) określenie sposobów zapewnienia jakości lub odbioru podzespołów dostarczanych przez kooperantów niebędących zatwierdzonymi podmiotami.

6. Certyfikat wydaje się na czas określony, o którym mowa w art. 161 ust. 3 ustawy.

7. Zmiana danych, o których mowa w ust. 4 i 5, powinna być zgłoszona Prezesowi Urzędu w terminie 30 dni od dnia jej zaistnienia.

8. W przypadku zmiany danych, o których mowa w ust. 5 pkt 1–3, wydaje się nowy certyfikat.

9. W przypadku stwierdzenia:

- 1) zaprzestania prowadzenia działalności lub rezygnacji z certyfikatu lub
  - 2) niezgłoszenia w terminie zmian, o których mowa w ust. 7, lub
  - 3) niezapewnienia przez podmiot warunków, które były podstawą wydania certyfikatu
- Prezes Urzędu cofa certyfikat.

10. Podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, w przypadku zaprzestania działalności, mają obowiązek powiadomienia Prezesa Urzędu i przekazania dokumentacji za okres ostatnich 12 miesięcy, o której mowa w ust. 12 pkt 1–3, Prezesowi Urzędu.

11. Wzór wniosku, o którym mowa w ust. 4, określa załącznik nr 11 do rozporządzenia.

12. Podmioty, o których mowa w ust. 1, są obowiązane odpowiednio do:

- 1) prowadzenia ewidencji wykonanych i nadzorowanych czynności stosownie do posiadanego certyfikatu;
- 2) prowadzenia wykazu sprzętu dopuszczonego do lotów – w przypadku obsługi;
- 3) przechowywania protokołów z wykonanych czynności obsługowych – w przypadku obsługi;
- 4) stosowania ujednoczonych sposobów zapisów, wykazów, wzorów protokołów oraz pieczęci.

13. Pieczęć używana do poświadczeń powinna zawierać co najmniej imię i nazwisko osoby dopuszczającej lub poświadczającej obsługę.

§ 43. 1. Podmiot ubiegający się o certyfikat w zakresie projektowania powinien posiadać:

- 1) schemat organizacyjny;
- 2) ogólny opis zasobów ludzkich;
- 3) wykaz personelu zatwierdzającego dokumentację konstrukcyjną;
- 4) ogólny opis miejsca prowadzenia działalności projektowej, w tym pomieszczeń do przechowywania dokumentacji;
- 5) opis systemu jakości oraz jego procedur;
- 6) procedurę klasyfikacji i wprowadzania zmian do projektu;
- 7) procedurę sterowania projektowaniem;
- 8) procedurę nadzoru nad dokumentacją i danymi;
- 9) procedurę wydawania biuletynów serwisowych i inicjowania wydawania dyrektyw zdatności;
- 10) procedurę powiadamiania Prezesa Urzędu o zmianach organizacyjnych;
- 11) procedurę monitorowania niesprawności statku powietrznego.

2. Podmiot ubiegający się o certyfikat w zakresie produkcji powinien posiadać:

- 1) schemat organizacyjny;
- 2) ogólny opis zasobów ludzkich;
- 3) wykaz personelu poświadczającego;
- 4) ogólny opis zaplecza technicznego, w tym pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych;
- 5) opis systemu jakości oraz jego procedur;
- 6) procedurę powiadamiania Prezesa Urzędu o zmianach organizacyjnych;
- 7) procedurę wprowadzania zmian w organizacji;
- 8) procedurę wydawania biuletynów serwisowych i inicjowania wydawania dyrektyw zdatności;
- 9) procedurę monitorowania niesprawności statku powietrznego.

3. Podmiot ubiegający się o certyfikat w zakresie obsługi technicznej powinien spełnić wymagania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy.

Rozdział 8

Sposób prowadzenia ewidencji podmiotów projektujących, produkujących i obsługujących statki powietrzne kategorii specjalnej

§ 44. 1. Prezes Urzędu prowadzi ewidencję podmiotów i osób, o których mowa w § 42 ust. 1 pkt 1–3.

2. Listę podmiotów posiadających certyfikaty, o których mowa w § 42 ust. 1 pkt 1–3, w języku polskim i angielskim, zamieszcza się na stronach internetowych Urzędu.

3. Lista podmiotów, o których mowa w ust. 2, powinna zawierać:

- 1) liczbę porządkową wpisu na liście;
- 2) dane podmiotu: nazwę lub imię i nazwisko oraz siedzibę oraz adres prowadzenia działalności;
- 3) numer certyfikatu podmiotu;
- 4) datę wpisu podmiotu do ewidencji;
- 5) datę ważności certyfikatu – jeżeli dotyczy;
- 6) zakres działalności w ramach certyfikatu.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe

§ 45. 1. Do postępowań w sprawie pozwolenia na wykonywanie lotów wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie rozporządzenia stosuje się wymagania techniczne i zasady postępowania określone w przepisach dotychczasowych.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, Prezes Urzędu stosuje wzory dokumentów określone w niniejszym rozporządzeniu.

§ 46. Pozwolenia na wykonywanie lotów wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność przez okres, na jaki zostało wydane świadectwo oględzin.

§ 47. Rozporządzenie wchodzi w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia.⁴⁾

Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej: *S. Nowak*

---

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie przepisów technicznych o zdatości do lotu statków powietrznych kategorii specjalnej (Dz. U. Nr 124, poz. 1037), które zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 170, poz. 1015) utraciło moc z dniem 18 marca 2013 r.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 kwietnia 2013 r. (poz. 524)

Załącznik nr 1

WZÓR WNIOSKU O OBJĘCIE NADZOREM BUDOWY, O UZNANIE ZDATNOŚCI DO LOTU LUB O PRZEKWALIFIKOWANIE STATKU POWIETRZNEGO DO KATEGORII SPECJALNEJ

**PREZES URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO
WNIOSEK O OBJĘCIE NADZOREM BUDOWY, O UZNANIE ZDATNOŚCI DO LOTU LUB O PRZEKWALIFIKOWANIE DO KATEGORII SPECJALNEJ STATKU POWIETRZNEGO**

Proszę o objęcie nadzorem lotniczym prac i czynności związanych z budową* – przebudową* – modyfikacją* – odbudową* - przywróceniem do użytkowania* - zmianą kategorii na specjalną* – uznaniem zdatności do lotu* niżej opisanego statku powietrznego:

<u>1. Nazwa albo imię i nazwisko, siedziba lub adres, telefon, fax, adres poczty elektronicznej wnioskodawcy</u>	
<u>2. Adresy miejsc lub warsztatów, gdzie prowadzone będą prace (jeśli dotyczy)</u>	
<u>3. Rodzaj sprzętu</u>	<u>9. Rysunek w trzech rzutach lub zdjęcie</u>
<u>4. Oznaczenie – Nazwa</u>	
<u>5. Pochodzenie sprzętu – oznaczenie producenta lub wykonawcy) (i nr fabryczny – jeśli dotyczy)</u>	
<u>6. Rok budowy (i ogólny czas pracy – jeśli dotyczy)</u>	
<u>7. Znaki rozpoznawcze (poprzednie znaki rozpoznawcze - jeśli dotyczy)</u>	
<u>8. Przyczyna wycofania z eksploatacji (jeśli dotyczy)</u>	
<u>10. Podstawowa charakterystyka techniczna (rodzaj konstrukcji, wymiary, powierzchnie, masa, osiągi, wyposażenie - awionika)</u>	

* - *niepotrzebne skreślić*

<u>11. Posiadana dokumentacja techniczna (konstrukcyjna, obliczeniowa, eksploatacyjna)</u>		
<u>12. Wykaz wyrobów gotowych</u>		
<u>13. Silnik/silniki (jeśli dotyczy)</u> Liczba i typ Rok budowy albo produkcji Czas pracy lub pozostały resurs (jeśli dotyczy): Nr fabryczny albo seryjny:	<u>14. Śmigło/śmigła (jeśli dotyczy)</u> Liczba i typ Rok budowy albo produkcji Czas pracy lub pozostały resurs (jeśli dotyczy): Nr fabryczny albo seryjny:	
<u>15. Rodzaj w kategorii specjalnej:</u>		
<u>15a) proponowana przez wnioskującego</u>	<u>15b) zatwierdzona przez Prezesa Urzędu</u>	
<u>16. Przepisy zgodności sprzętu:</u>		
<u>15c) przewidywany sposób wykorzystania sprzętu</u>	<u>16a) proponowane przez wnioskującego</u>	
	<u>16b) zatwierdzone przez Prezesa Urzędu</u>	
..... (miejscowość)	..... (data)	..... (podpis zgłaszającego)
<u>Opinia Prezesa Urzędu:</u>		
..... (miejscowość)	..... (data)	..... (podpis i pieczęć inspektora)
UWAGA: W razie potrzeby dodatkowe informacje mogą być przekazane w postaci załączników do niniejszego zgłoszenia		

WZÓR WNIOSKU O WYDANIE POZWOLENIA NA WYKONYWANIE LOTÓW W KATEGORII SPECJALNEJ

Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego

WNIOSEK

o wydanie pozwolenia na wykonywanie lotów w kategorii specjalnej

Proszę o wydanie pozwolenia na wykonywanie lotów w kategorii specjalnej:

Nr Akt.

1. Nazwa albo imię i nazwisko właściciela statku powietrznego:

--

2. Siedziba lub adres właściciela:

--

3. Nazwa albo imię i nazwisko użytkownika

4. Siedziba lub adres
użytkownika

5. Nr umowy lub upoważnienia

--	--	--

6. Dane statku powietrznego:

a. Nr certyfikatu typu albo nr
zatwierdzenia

b. Stan statku powietrznego

c. Ostatnie znaki rozpoznawcze albo państwo
rejestracji

--

Nowy - Używany -

--

d. Wykreślenie
z rejestru (data)

--

e. Świadectwo zdatności albo eksportowe świadectwo
zdatości (numer, data, państwo)

--

f. Przyznane znaki rozpoznawcze w rejestrze statków powietrznych

--

7. Opis statku powietrznego:

a. Typ   Seria   Numer fabryczny   Nazwa i adres producenta, państwo   Data produkcji

Liczba godzin lotu:	Od budowy:	Po ostatniej naprawie głównej:		Pozostaje:

b. Typ silnika

Seria i numer fabryczny

Liczba godzin nalotu

	Od budowy	Po ostatniej naprawie głównej	Pozostaje

c. Typ śmigła *

Seria i numer fabryczny

Liczba godzin nalotu

	Od budowy	Po ostatniej naprawie głównej	Pozostaje

* Dla śmigłowca dane wirnika(ów) i śmigła ogonowego, zespoły nośne.

d. Przeznaczenie, ilość miejsc:

--

e. Zabudowane wyposażenie elektroniczne (lub podać oznaczenie dokumentu, w którym się znajduje wykaz):

--

f. Wyposażenie dodatkowe (lub podać oznaczenie dokumentu, w którym się znajduje wykaz):

--

g. Inne informacje:

--

8. Protokół z ważenia i wyznaczania środka ciężkości (maksymalna masa do startu, data ważenia, kto wykonał, numer certyfikatu, nr licencji/upoważnienia):

--

9. Instrukcja użytkowania w locie (numer dokumentu, oznaczenie i data ostatnio wprowadzonej zmiany):

--

10. Instrukcja obsługi technicznej, terminarz (numer dokumentu, oznaczenie i data ostatnio wprowadzonej zmiany):

--

11. Nazwa albo imię i nazwisko oraz siedziba lub adres zatwierdzonej organizacji obsługowej lub dane licencjonowanego personelu technicznego (imię i nazwisko, numer licencji) przedstawiający statek do oględzin:

--

Ja, niżej podpisany, oświadczam, że wszystkie dane zawarte w niniejszym wniosku są prawdziwe, poprawne i pełne, świadomy faktu, że nieprawdziwość danych zawartych we wniosku powoduje jego nieważność oraz przepadek uiszczonej opłaty.

....., dnia .....

Podpis zgłaszającego.....

Uwagi przyjmującego wniosek:

	data, podpis
--	--------------

WZÓR POZWOLENIA NA WYKONYWANIE LOTÓW

Numer rejestru: <i>Register Number</i>	RZECZPOSPOLITA POLSKA		REPUBLIC of POLAND	Klasa statku powietrznego: <i>Class of aircraft</i>
Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego President of The Civil Aviation Authority POZWOLENIE NA WYKONYWANIE LOTÓW W KATEGORII SPECJALNEJ Special Category Flight Permit <i>NUMER PLS –</i> <i>Number</i>				
1. Znaki przynależności państwowej i znaki rejestracyjne <i>Nationality and registration marks</i>	2. Wytwórca: <i>Manufacturer</i>		3. Seria i nr fabryczny: <i>Aircraft serial number</i>	
SP -	Oznaczenie fabryczne: <i>Manufacturers designation</i>		Rok budowy: <i>Year of construction</i>	
4. Podkategoria: <i>Aircraft Subcategory</i>				
5. Zgłaszający (nazwa albo imię i nazwisko oraz siedziba lub adres): <i>Applicant (name, address)</i>				
6. Niniejszy dokument stwierdza, że wyżej wymieniony statek powietrzny został uznany za zdalny do lotu w kategorii specjalnej, może być zarejestrowany w polskim rejestrze cywilnych statków powietrznych i dopuszczony do eksploatacji pod warunkiem, że będzie utrzymany i eksploatowany zgodnie z obowiązującymi przepisami i ograniczeniami użytkowania. Dokument niniejszy nie jest świadectwem zdatości do lotu w znaczeniu Załącznika nr 8 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, podpisanej w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (Dz. U. z 1959 r., Nr 35, poz. 212, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. ....) i nie stanowi podstawy do wykonywania lotów międzynarodowych ani lotów nad terytorium innego państwa niż Rzeczpospolita Polska bez pozwolenia nadzoru lotniczego tego państwa. Okres ważności niniejszego dokumentu określony jest na drugiej stronie. <i>This document certifies that the above mentioned aircraft has been approved airworthy in the "Special Category", is eligible for registration in Polish Register of Civil Aircraft and may be operated when maintained and operated in accordance with the foregoing and the pertinent operating limitations. This document is not a certificate of airworthiness in compliance with Annex 8 of the Chicago Convention on International Civil Aviation of December 7, 1944 (Dz. U. No 35 item 212) and to Aviation Act of July 3, 2002 (Dz. U. ....) and does not allow to conduct international flights or flights over the territory of any other State than Republic of Poland without permission of the aviation authority of this state. Validity period of this document is given overleaf.</i>				
7. Ograniczenia: Formalne ograniczenia użytkowania: Techniczne ograniczenia użytkowania: zgodnie z zatwierdzoną instrukcją użytkowania w locie i obsługi technicznej. <i>Limitations</i> <i>Formal operational limitations</i> <i>Technical operational limitations according to approved Airplane Flight Manual & Maintenance Manual.</i>				
8. Przepisy zdatości: <i>Airworthiness requirements</i>				
Data wydania: <i>Date of issue</i>			Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego <i>President of The Civil Aviation Authority</i>	

Stwierdzenie ważności pozwolenia na wykonywanie lotów w kategorii specjalnej
Validity Confirmation of the Special Category Flight Permit

1	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
2	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
3	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
4	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
5	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
6	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
7	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
8	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
9	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
10	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
11	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
12	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
13	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)
14	dnia świadectwo oględzin nr:	Pozwolenie ważne do: <i>Permit valid till:</i>	Prezes ULC (President of the CAA)

WZÓR WNIOSKU O ODNOWIENIE WAŻNOŚCI POZWOLENIA NA WYKONYWANIE LOTÓW W KATEGORII SPECJALNEJ I PRZEPROWADZENIE OCENY ZDATNOŚCI DO LOTU STATKU POWIETRZNEGO

**Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego
WNIOSEK**

Nr akt:

o odnowienie ważności pozwolenia na wykonywanie lotów w kategorii specjalnej i przeprowadzenie oceny zdatności do lotu statku powietrznego

Proszę o odnowienie ważności pozwolenia na wykonywanie lotów w kategorii specjalnej:

1. Nazwa albo imię i nazwisko właściciela statku powietrznego:

--

2. Siedziba lub adres właściciela:

--

3. Nazwa albo imię i nazwisko użytkownika

4. Siedziba lub adres użytkownika

**5. Nr umowy /
upoważnienia**

--	--	--

6. Dane statku powietrznego:

a. Znaki rozpoznawcze

--

b. Typ:

Seria:

Numer fabryczny:

Liczba godzin lotu:	Od budowy	Po ostatniej naprawie głównej
		Nalot w okresie ważności pozwolenia:

c. Typ silnika

Seria i numer fabryczny

Liczba godzin nalotu

	Od budowy	Po ostatniej naprawie głównej	Pozostaje

d. Typ śmigła /Wirnika*

Seria i numer fabryczny

Liczba godzin nalotu

	Od budowy	Po ostatniej naprawie głównej	Pozostaje

* Dla wiroplata dane wirnika(-ów) i śmigła ogonowego, zespołów napędowych.

e. Wykonane usługi technicznej w okresie ważności pozwolenia:

--

f. Wykonanie obowiązujących dyrektyw zdatności (AD), biuletynów:

--

g. Wyposażenie elektroniczne (*dodatkowo zbudowane w okresie ważności pozwolenia – wpisać lub załączyć wykaz*)

--

h. Wyposażenie dodatkowe (*dodatkowo zabudowane w okresie ważności pozwolenia – wpisać lub załączyć wykaz*):

--

i. Inne informacje (*podać przyczyny utraty ważności pozwolenia oraz wykonane prace w celu odnowienia jego ważności, jeżeli dotyczy*):

--

7. Protokół z ważenia i wyznaczania środka ciężkości (*masa do startu, data ważenia, kto wykonał, numer certyfikatu, nr licencji lub upoważnienia*):

--

8. Instrukcja użytkowania w locie (*numer dokumentu, oznaczenie i data ostatnio wprowadzonej zmiany*):

--

9. Instrukcja obsługi technicznej, terminarz (*numer dokumentu, oznaczenie i data ostatnio wprowadzonej zmiany*):

--

10. Nazwa albo imię i nazwisko, siedziba lub adres zatwierdzonej organizacji obsługowej lub licencjonowany personel techniczny (imię i nazwisko, numer licencji) przedstawiający statek do oględzin:

--

Ja, niżej podpisany, oświadczam, że wszystkie dane zawarte w niniejszym wniosku są prawdziwe, poprawne i pełne, świadomy faktu, że nieprawdziwość danych zawartych we wniosku powoduje jego nieważność oraz przepadek uiszczonej opłaty.

....., dnia .....

podpis zgłaszającego:.....

Uwagi przyjmującego wniosek:

	<i>data, podpis</i>
--	---------------------

WZÓR ŚWIADECTWA OGLĘDZIN

PREZES URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO		ŚWIADECTWO OGLĘDZIN nr		<i>(właściciel)</i>	A
Statek powietrzny:		<i>poprzednie świadectwo oględzin nr</i>	<i>data</i>		
Znaki:		Numer rejstru:	Klasa:		
Płatowiec	Typ	Nr fabryczny	Liczba godzin lotu		
			Od budowy	Od ostatniej naprawy głównej	Pozostaje
Silnik	1				
	2				
	3				
	4				
1. Sprawdzenie zdatości statku powietrznego w celu:					
2. Statek powietrzny o cechach określonych powyżej w wyniku przeprowadzonych oględzin został uznany za zdatny/ niezdatny* do lotów próbnych kontrolnych. Loty próbne kontrolne wykonać zgodnie z <i>Dozwolony rejon/trasa lotów próbnych kontrolnych*:</i> ..... Zezwolenie ważne od :.....do:					
			z upoważnienia Prezesa ULC ..... (imię i nazwisko) (miejscowość, data)		
3. Na podstawie art. 50 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. ....) statek powietrzny o cechach określonych powyżej w wyniku przeprowadzonych oględzin oraz zrealizowanego(-ych)* z wynikiem pozytywnym lotu(-ów)* próbnego(-ych)* kontrolnego(-ych)* został/nie został* uznany za zdatny do lotów próbnych doświadczalnych.* Loty próbne doświadczalne wykonać zgodnie z* ..... <i>Dozwolony rejon/trasa lotów próbnych doświadczalnych*:</i>					
<i>Świadectwo oględzin ważne do:</i>			z upoważnienia Prezesa ULC ..... (imię i nazwisko) (miejscowość, data)		

UWAGI, ZALECENIA, INFORMACJE, OGRANICZENIA *:

* - niepotrzebne skreślić

PREZES URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO		ŚWIADECTWO OGLĘDZIN nr		<i>(właściciel)</i>		B
		<i>poprzednie świadectwo oględzin nr data</i>				
Statek powietrzny:						
Znaki:	Numer rejestru:	Klasa:		..... <i>(użytkownik)</i>		Dla ULC
1. Sprawdzenie zdatności statku powietrznego w celu:						
Płatowiec	Typ	Nr fabryczny	Ilość godzin lotu			
			od budowy	od ostatniej naprawy głównej	pozostaje	
Silnik	1					
	2					
	3					
	4					
2. Statek powietrzny o cechach określonych powyżej, w wyniku przeprowadzonych oględzin został uznany za zdalny/niezdatny* (patrz uwagi na odwrocie) do lotów próbnych kontrolnych. Loty próbne kontrolne wykonać zgodnie z <i>Dozwolony rejon/trasa lotów próbnych kontrolnych*:</i> ..... <i>Pozwolenie ważne od .....do: .....</i>						
			z upoważnienia Prezesa ULC ..... (imię i nazwisko) (miejscowość, data)			
3. Na podstawie art. 50 * ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U.....), statek powietrzny o cechach określonych powyżej, w wyniku przeprowadzonych oględzin oraz zrealizowanego(ch) z wynikiem pozytywnym lotu(ów) próbnych kontrolnych został uznany za zdalny do lotów próbnych doświadczalnych. * Loty próbne doświadczalne wykonać zgodnie z <i>Dozwolony rejon/trasa lotów próbnych doświadczalnych*:</i> ..... <i>Świadectwo oględzin ważne do:</i>						
			z upoważnienia Prezesa ULC ..... (imię i nazwisko) (miejscowość, data)			

UWAGI, ZALECENIA, INFORMACJE, OGRANICZENIA *:

*- niepotrzebne skreślić

WZÓR PIECZĘCI ZAWIESZENIA POZWOLENIA NA WYKONYWANIE LOTÓW
W KATEGORII SPECJALNEJ

ZAWIESZONE
suspended

WZÓR DEKLARACJI ZGODNOŚCI STATKU POWIETRZNEGO

DEKLARACJA ZGODNOŚCI STATKU POWIETRZNEGO <i>AIRCRAFT STATEMENT OF CONFORMITY</i>		
1. Nr oświadczenia <i>Statement Ref. No.</i>		
2. Nazwa albo imię i nazwisko, siedziba lub adres organizacji produkującej <i>Name and Address of Production Organization</i>		
3. Typ statku powietrznego <i>Aircraft Type</i>	4. Nr dokumentacji definiującej wyrób lub nr arkusza danych do certyfikatu typu lub pozwolenia na wykonywanie lotów <i>No of TCDS/ or PtF Refs</i>	
5. Numery lub znaki rejestracyjne statku powietrznego <i>Aircraft Registration or Mark</i>	6. Numer seryjny <i>Serial No.</i>	
7. Szczegóły silnika/śmigła* <i>Engine/Propeller Details *</i>		
8. Modyfikacje lub biuletyny serwisowe* <i>Modifications and/or Service Bulletins *</i>		
9. Dyrektywy zgodności <i>Airworthiness Directives</i>		
10. Odstępstwa* <i>Exemptions*</i>		
11. Uwagi <i>Remarks</i>		
12. Pozwolenie na wykonywanie lotów lub świadectwo zgodności do lotu <i>Certificate of Airworthiness or Permit to Fly</i>		
13. Wymagania dodatkowe <i>Additional Requirements</i>		
14. Oświadczenie o zgodności statku powietrznego Niniejszym stwierdza się, że statek powietrzny jest w pełni zgodny z dokumentacją definiującą wyrób określoną w arkuszu danych technicznych do certyfikatu typu lub pozwolenia na wykonywanie lotów i elementami wyszczególnionymi w polach 7, 8, 9. Statek powietrzny jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację. Statek powietrzny poddany został próbom w locie z wynikiem pozytywnym. <i>Statement of Conformity</i> <i>It is hereby certified that his aircraft confirms fully to the type-certificated design and to the items above in boxes 7, 8, 9.</i> <i>The aircraft is in a condition of safe operation.</i> <i>The aircraft has been satisfactorily tested in flight.</i>		
15. Podpisano <i>Signed</i>	16. Imię i nazwisko <i>Name and surname</i>	17. Data (d/m/r) <i>Date (d/m/y)</i>
18. Numer wpisu w ewidencji podmiotów prowadzących działalność techniczną <i>Production Organisation Approval Reference</i>		

* Niepotrzebne skreślić. * *Delete if not applicable.*

ZAKRES DOKUMENTACJI WYMAGANEJ PODCZAS OCENY I UZNAWANIA ZDATNOŚCI DO LOTU
STATKÓW POWIETRZNYCH KATEGORII SPECJALNEJ W ZALEŻNOŚCI OD RODZAJU I POCHODZENIA

Oznaczenia w tabeli:

X-dla dopuszczania do użytkowania statku powietrznego zaprojektowanego lub zbudowanego w Rzeczypospolitej Polskiej

U-dla uznawania zdatności i dopuszczania do użytkowania statku powietrznego zaprojektowanego lub zbudowanego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Lp.	Rodzaj dokumentacji i wymagań w zależności od rodzaju	Rodzaje					
		S1	S2	S3	S4	S5	S6
1	Rysunki konstrukcyjne opisujące projekt statku powietrznego (silnika, śmigła, płatowca)	X	X	X		X	X
2	Obliczenia charakterystyk aerodynamicznych	X				X	X
3	Obliczenia stateczności i sterowności	X				X	X
4	Obliczenia obciążeń zewnętrznych całego statku powietrznego	X				X	X
5	Obliczenia obciążeń ważnych elementów konstrukcyjnych	X				X	X
6	Obliczenia wytrzymałości ważnych elementów konstrukcyjnych	X				X	X
7	Dowody zabezpieczenia konstrukcji przed zjawiskami z zakresu aeroelastyczności	X				X	X
8	Dane materiałowe i ich uzasadnienie	X	X	X		X	X
9	Próby statyczne do 100% obciążenia dla wybranych podzespołów	X				X	X
10	Próby statyczne elementów konstrukcyjnych wykonanych do takiego celu	X				X	X
11	Próby funkcjonalne naziemne zespołu napędowego i wybranych układów statku powietrznego	X	X	X	X U	XU	X
12	Próby funkcjonalne w locie zespołu napędowego i wybranych układów statku powietrznego	X	X	X	X U	XU	X
13	Próby w locie i pomiary wybranych charakterystyk statku powietrznego, w tym silnika i śmigła	X			X U	XU	X
14	Następujące instrukcje statku powietrznego, w tym silnika i śmigła: instrukcja użytkowania w locie, instrukcja obsługi technicznej albo utrzymania ciągłej zdatności, instrukcja użytkowania silnika lub silników – w języku polskim	XU	XU	XU	X U	XU	X
15	Dokumenty stwierdzające zgodność statku powietrznego, w tym silnika i śmigła z oryginalną dokumentacją techniczną i przebieg jego użytkowania (książki płatowca, książki silnika, książki śmigła lub dokumenty równoważne, w tym książki obsługi)	U	U	U	X U	U	
16	Pełna dokumentacja opisowa i obsługowa (biuletyny serwisowe, instrukcje napraw, opisy techniczne, katalogi) używana w eksploatacji w typowych warunkach danego statku powietrznego, w tym silnika i śmigła lub zagwarantowany formalnie dostęp do takiej dokumentacji, z uwzględnieniem serii statku powietrznego lub jego podzespołu i ewentualnych zmian, jakie wprowadzono na danym egzemplarzu	U	U	U	X U		

17	Ocena stanu technicznego statku powietrznego lub jego podzespołu dokonana przez organizację albo instytucję uznaną przez techniczny nadzór lotniczy	U	U	U	X U	U	
18	W przypadku statku powietrznego lub jego podzespołu o znacznym stopniu złożoności posiadanie kompletnego wyposażenia diagnostycznego i obsługowego, stosowanego w eksploatacji w typowych warunkach albo zagwarantowany formalnie dostęp do takiego wyposażenia				X U	XU	
19	W przypadku statku powietrznego lub jego podzespołu o znacznym stopniu złożoności, zagwarantowana formalnie (uzgodnieniami lub statutem organizacji) współpraca personelu posiadającego kwalifikacje potrzebne do obsługi i użytkowania danego statku powietrznego				X U	XU	
20	Certyfikat typu statku powietrznego lub jego podzespołu wydany przez obcy nadzór lotniczy lub dokument równoważny, wydany przez uprawnioną do tego instytucję zagraniczną, dopuszczający ten statek powietrzny (silnik, śmigło)* do użytkowania	U	U	U	U	U	
21	Oryginalne instrukcje statku powietrznego lub jego podzespołu: instrukcja użytkowania w locie, instrukcja obsługi technicznej, instrukcje ciągłej zdatności do lotu lub instrukcja użytkowania silnika/silników.	U	U	U	U	U	

* - niepotrzebne skreślić

WZÓR WNIOSKU O ZATWIERDZENIE DOKUMENTACJI TECHNICZNEJ STATKU POWIETRZNEGO

Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego		WNIOSEK O ZATWIERDZENIE DOKUMENTACJI TECHNICZNEJ				
Numer wniosku:				Data:		
Wniosek powinien obejmować tylko te instrukcje, które są związane z konkretnym numerem seryjnym statku powietrznego lub zabudowanych podzespołów.						
Nazwa albo imię i nazwisko właściciela:		Siedziba lub adres:		Telefon kontaktowy:		
Imię i nazwisko osoby upoważnionej do przedstawienia i odbioru instrukcji:				Telefon kontaktowy:		
Zwracam się z uprzejmą prośbą o zatwierdzenie następujących instrukcji w związku z ** :						
wydaniem/odnowieniem świadectwa zdatności do lotu/lub pozwolenia na wykonywanie lotów*						
wydaniem świadectwa rejestracji						
realizacją niezgodności						
inne:						
Podstawowe dane statku powietrznego (silnik, śmigło, przekładnia główna)						
Lp.	Kategoria (np. płatowiec, silnik, śmigło, przekładnia główna)	Typ lub model	Wersja	Rok produkcji	Nr seryjny	Znaki
1	płatowiec					
2	silnik					
3	śmigło					
4						
5						
Podstawowe dane dotyczące składanej dokumentacji:						
Numer seryjny (np. płatowca, silnika, śmigła, przekładni główny)*	Nazwa instrukcji producenta	Nr katalogowy instrukcji	Data wydania instrukcji	Nr i data ostatniej zmiany lub biuletynu		

* niepotrzebne skreślić

** właściwe oznaczyć „X”

.....
(podpis osoby składającej wniosek)

Pola wypełniane przez Wydział Dokumentacji Technicznej

Upoważnienie właściciela	Podpis
Imię i nazwisko osoby sprawdzającej aktualność instrukcji:	Podpis / Data:

Tabela B2

Lp.	Nazwa instrukcji (producenta)	Nr instrukcji (producenta)	Stwierdzone odstępstwa	Termin usunięcia odstępstw	Data zatwierdzenia instrukcji
1					
2					
3					
4					
5					

Instrukcje poddane sprawdzeniu na zgodność z oryginałem:

Pozycja z tabeli B2	Numer karty kontrolnej	Data przekazania instrukcji	Imię i nazwisko sprawdzającego zgodność z oryginałem

Pobrana opłata lotnicza

Pozycja z tabeli B2:	Wysokość opłaty:
Numer dowodu wpłaty:	Data wpłaty:

Pokwitowanie odbioru:

Imię:	Nazwisko:	Data:	Podpis:
-------	-----------	-------	---------

WZORY OBOWIĄZKOWYCH NAPISÓW I TABLICZEK STATKU POWIETRZNEGO

TABLICZKI DODATKOWE

1. Tabliczka umieszczona w kabinie statku powietrznego

TEN STATEK POWIETRZNY OTRZYMAŁ POZWOLENIE NA WYKONYWANIE LOTÓW W KATEGORII SPECJALNEJ I NIE SPEŁNIA SZCZEGÓŁOWYCH PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH ZDATNOŚCI DO LOTU, KTÓRE SĄ OPARTE NA ZAŁĄCZNIKU NR 8 DO KONWENCJI O MIĘDZYNARODOWYM LOTNICTWIE CYWILNYM

Wysokość czcionki - nie mniej niż 3 mm

2. Tabliczka - umieszczona na zewnątrz statku powietrznego

SPECJALNY

Wysokość czcionki - nie mniej niż 25 mm

Część II. Zakres prowadzonej działalności

**	Zakres ogólny	Statki powietrzne kategorii specjalnej * - samoloty/ jako całość /płatowiec / zespoły napędowe/ awionika - szybowce/ jako całość - śmigłowce/ jako całość /płatowiec / zespoły napędowe/ awionika - wiatrakowce/ jako całość /płatowiec / zespoły napędowe/ awionika - inny (wpisać jaki)	
	Zakres szczegółowy	projektowanie	
		produkcja	
		obsługa (w tym naprawy, poświadczanie obsługi)	
	Zakres dodatkowy	- spadochrony innego przeznaczenia – do statków powietrznych kategorii specjalnej (zgodnie z zakresem ogólnym i posiadanymi uprawnieniami): obsługa techniczna w zakresie ograniczonym do kompletacji, montażu, konserwacji, napraw niewymagających ingerencji w strukturę podzespołów, dopuszczania do użycia, układania oraz jej poświadczania (wniosek o zrealizowanie na podstawie zgłaszanych danych wpisu do ewidencji w zakresie spadochronów do statków powietrznych kategorii specjalnej i nadanie numeru w prowadzonej przez Prezesa ULC ewidencji podmiotów obsługujących spadochrony)	TAK NIE

Część III a. Dane osoby odpowiedzialnej za zapewnienie kontroli jakości w podmiocie jako całości

**	Imię	Nazwisko	Kwalifikacje

Część III b. Dane osób upoważnionych do wydawania w imieniu podmiotu dokumentów odbioru technicznego sprzętu, potwierdzających spełnienie warunków technicznych, lub deklaracji zgodności (wypełniają producenci)

**	Imię	Nazwisko	Zakres upoważnienia

Część IV. Dane mechaników wykonujących: obsługę sprzętu, naprawy, nadzór nad tymi czynnościami, ich poświadczanie, czynności kontroli jakości, odbioru produkcji, dopuszczania sprzętu i ewidencję tych czynności (w zależności od rodzaju prowadzonej przez podmiot działalności)

**	Imię i nazwisko mechanika	Numer licencji mechanika lub świadectwa kwalifikacji	Zakres czynności wykonywany w ramach podmiotu – skrót uprawnienia wpisany do świadectwa kwalifikacji lub licencji mechanika
		PL -	

Część V. Oświadczenia osób wymienionych w części III i IV

Potwierdzam posiadanie wymienionych powyżej kwalifikacji oraz podjęcie się, w ramach podmiotu określonego w części I, wymienionych powyżej czynności, a także oświadczam, że wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego (zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.) oraz na umieszczenie tych informacji, w tym także kontaktu i zakresu działalności, w ewidencji udostępnianej w siedzibie ULC i delegaturach terenowych.

Imię	Nazwisko	Podpis

Część VI. Sposób oznaczania produktów dopuszczonych do obrotu (wypełniają producenci)

**	Rodzaj produktu	Sposób oznaczania (nr załącznika do wniosku)

Proszę o umieszczenie danych o podmiocie na stronie internetowej ULC **	TAK	
	NIE	

Do wniosku załączam:

1. Oświadczenie o wielkości podmiotu / wykaz załączników,
2. Załączniki zgodnie z wykazem

.....
Imię, nazwisko i podpis upoważnionego przedstawiciela podmiotu

Załącznik wpłynął do LTT		Statki Powietrzne kategorii specjalnej	SPS
Numer sprawy			

**OŚWIADCZENIE PODMIOTU/
WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW**

Załącznik do wniosku / aktualizacji danych

z dnia: ..... podmiotu: (nazwa albo imię i nazwisko) .....

(siedziba lub adres) .....

ubiegającego się o certyfikat dotyczący:*

- a) projektowania
- b) produkcji
- c) obsługi statków powietrznych

OŚWIADCZENIE PODMIOTU

W działalności podlegającej certyfikacji będzie brało udział :* - do 5 osób / - powyżej 5 osób

WYKAZ WYPEŁNIONYCH ZAŁĄCZNIKÓW / UZASADNIENIE ICH BRAKU

Numer załącznika	Nazwa załącznika	Liczba stron lub zapis „BRAK”	Uzasadnienie braku załącznika (niepotrzebne lub niewłaściwe skreślić i dopisać faktyczne)
Załącznik 1	Informacje o sposobie zapewnienia niezbędnych osób funkcyjnych podczas prób, odbioru sprzętu i kontroli jakości		
Załącznik 2 część A	Schemat struktury organizacyjnej związanej z certyfikowaną działalnością		podmiot prowadzi w składzie do pięciu osób działalność podlegającą certyfikacji
Załącznik 2 część B	Informacje dotyczące przygotowania zawodowego personelu: kierowniczego, nadzorującego i wykonawczego		podmiot prowadzi w składzie do pięciu osób działalność podlegającą certyfikacji
Załącznik 2 część C	Dane osób odpowiedzialnych za zapewnienie kontroli jakości		podmiot prowadzi w składzie do pięciu osób działalność podlegającą certyfikacji
Załącznik 2 część D	Schemat systemu zapewnienia jakości		podmiot prowadzi w składzie do pięciu osób działalność podlegającą certyfikacji
Załącznik 3 część A	Dane podstawowych kooperantów i zakres kooperacji		podmiot nie prowadzi kooperacji z innymi podmiotami w zakresie certyfikowanej działalności
Załącznik 3 część B	Informacje o sposobie zapewnienia jakości lub sposobie odbioru podzespołów dostarczanych przez kooperantów niebędących zatwierdzonymi wytwórcami		podmiot nie wykorzystuje podzespołów dostarczanych przez kooperantów niebędących zatwierdzonymi producentami
Załącznik 4	Sposób oznaczania produktów dopuszczanych do obrotu		podmiot nie jest producentem
Załącznik 5	Dowód wniesienia opłaty lotniczej		opłata nie jest wymagana
RAZEM			Imię, nazwisko i podpis upoważnionego przedstawiciela podmiotu
załączników		stron	
			Data:

*- niepotrzebne skreślić

** - obok punktów, których treść uległa aktualizacji należy postawić „X”